

Zaključci sa godišnje konferencije o antikorupciji u Bosni i Hercegovini „Borba protiv korupcije kroz unapređenje zakonodavnog okvira i jačanja kapaciteta antikorupcijskih institucija“

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, 27. mart 2018. godine.

Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini u saradnji sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK) je 27. marta 2018. godine organizovala godišnju konferenciju o antikorupciji u Bosni i Hercegovini pod nazivom „Borba protiv korupcije kroz unapređenje zakonodavnog okvira i jačanja kapaciteta antikorupcijskih institucija“. Nakon održanih prezentacija i panel diskusija sa učesnicima konferencije¹, doneseni su sljedeći zaključci:

Uvodničari konferencije:

Hasim Šabotić, direktor APIK-a; Mladen Bosić, prvi zamjenik predsjedavajuće Predstavničkog doma, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine (PSBiH); Ljilja Zovko, predsjedavajuća Komisije za finansije i budžet Doma naroda PS BiH i zamjenica predsjedavajuće GOPAC grupe, PS BiH; ambasador Alexander Chuplygin, zamjenik šefa Misije OSCE-a u Bosni i Hercegovini.

Zaključci:

- Korupcija predstavlja najozbiljniji problem u Bosni i Hercegovini i rezultat je nedovoljne funkcionalnosti relevantnih institucija, te pozivamo institucije koje se bave prevencijom i represijom na aktivniji angažman u borbi protiv korupcije;
- Saradnja i koordinacija svih institucija u BiH je preduslov za adekvatnu i dosljednu borbu protiv korupcije, te je istu potrebno dodatno unaprijediti;
- Razmjena iskustava po pitanju uspostave mehanizama i modaliteta borbe protiv korupcije je poželjna kroz organizaciju različitih foruma za diskusiju na ovu temu;
- Kako bi se osigurala sveobuhvatna borba i prevencija korupcije, također je neophodno raditi na podizanju svijesti o važnosti uloge svakog pojedinca u ovim naporima;
- Iako BiH pada na listi Indeksa percepcije korupcije², ovaj trend se može tumačiti i na način da je stepen upoznatosti građana sa pojmom korupcije porastao;
- Misija OSCE-a u BiH ostaje opredijeljena podršci svim nivoima vlasti u njihovim naporima u borbi protiv korupcije.

Napredak u provođenju preporuka sa prošlogodišnje konferencije – glavne preporuke

Panelisti: Vladica Babić, pomoćnik direktora APIK-a; Jelena Vukadinović, pomoćnica ministra pravde Republike Srpske; Sead Lisak, predsjednik Antikorupcijskog tima Vlade Federacije Bosne i Hercegovine; Merima Mujkić, stručna saradnica u Pravosudnoj komisiji Brčko distrikta BiH;

¹ Konferenciji su prisustvovali predstavnici oba doma PS BiH, entitetskih i kantonalnih vlada i skupština, Brčko Distrikta BiH i njihovih antikorupcionih timova, ombudsmena u BiH, gradova i opština/općina, međunarodnih organizacija i lokalnih nevladinih organizacija, te predstavnici iz Srbije.

² BiH je trenutno na 91. mjestu po Indexu percepcije korupcije (Transparency International)

Zaključci:

- Tokom 2017. godine ostvaren je značajan napredak³ u prevenciji korupcije na svim nivoima vlasti u odnosu na preporuke sa prošlogodišnje konferencije, te je isti potrebno kontinuirano promovisati putem medija i javnih kampanja;
- Obzirom da je prevencija korupcije kontinuiran proces, neophodno je osigurati da su osobe koje se bave ovim poslovima stalno zaposlene, a ne angažovane na volonterskoj osnovi;
- Obzirom da su prevencija i borba protiv korupcije kontinuirani proces, neophodno je graditi mrežu anti-korupcionih timova i tijela koja bi uključivala i pojedince iz zajednica;
- U svrhu prevencije korupcije i povećanja transparentnosti rada institucija, neophodno je uvođenje i korištenje informacione tehnologije u javnoj upravi s ciljem poboljšanja pružanja usluga građanima (digitalizacija i uvezivanje), smanjenja direktnog kontakta između službenika i korisnika usluga te praćenja implementacije usvojenih strateških dokumenata i planova;
- Nakon Opštih izbora 2018. godine i konstituisanja vlasti, potrebno je provesti program edukacije novoizabranih zvaničnika o ulogama i nadležnostima APIK-a, antikorupcionih timova i komisija, kao i o pojmu, tipovima i načinima prevencije korupcije.

Ključno antikorupcione zakonodavstvo u BiH i iskustva iz regije (Srbija)

Panelisti: Ljilja Zovko, predsjedavajuća Komisije za finansije i budžet Doma naroda PS BiH i zamjenica predsjedavajuće GOPAC⁴ grupe, PS BiH; Niko Grubešić, pomoćnik ministra pravde BiH; Adnan Dlakić, stručni savjetnik u Ministarstvu sigurnosti BiH; Zlatko Minić, Transparentnost Srbija;

Zaključci:

- Konferencija potvrđuje da antikoruptivni zakoni predstavljaju osnovnu prepostavku za efikasnu borbu protiv korupcije te je stoga neophodno nastaviti jačati zakonodavni okvir u BiH⁵, a u skladu sa EU propisima;
- Neophodno je nastaviti jačanje kapaciteta APIK-a, kao i predлагаča akata na različitim nivoima u smislu adekvatne i blagovremene antikorupcijske procjene prilikom izrade propisa;
- Konferencija pozdravlja proces izrade i usvajanja Zakona o parlamentarnom nadzoru u PS BiH, a nakon usvajanja zakona BiH će se istaći u pozitivnom smislu u regiji;
- U cilju stvaranja realne slike o stepenu usklađenosti sa GRECO⁶ preporukama, pozivaju se sve institucije u BiH da dostave pravovremene i potpune informacije;

³ Uspostavljeni su antikorupcioni timovi na gotovo svim nivoima vlasti; imenovana je većina kontakt osoba u institucijama; planovi integriteta postoje u većini institucija; uspostavljena je metodologija i IT sistem praćenja implementacije strategija i Akcionalih planova; uspostavljena je redovna koordinacija aktivnosti; usvojen je Zakon o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u RS; pokrenuti su procesi izrade novih antikorupcijskih strategija u RS i BD; pokrenuta je parlamentarna procedura usvajanja dva ključna zakona u BD; u procesu je izrada Zakon o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju na nivou FBIH.

⁴ Ogranak Globalne organizacije parlamentaraca za borbu protiv korupcije u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine

⁵ Zakon o sukobu interesa, Zakon o parlamentarnom nadzoru, Zakon o lobiranju, Zakon o finansiranju političkih partija,

⁶ Sekretarijat Grupe država protiv korupcije Vijeća Evrope

- Pozitivna iskustva Republike Srbije, kao i pozitivna iskustva u ostatku regiona, u usvajanju antikorupcionalih zakona su poželjna u procesu izrade preostalih antikorupcionalih zakona BiH.

Jačanje kapaciteta antikorupcijskih institucija

Panelisti: Vladica Babić, pomoćnik direktora APIK-a; Meliha Omerspahić, predsjednica Tima za borbu protiv korupcije Vlade Zeničko-dobojskog kantona; Šerif Kaljiković, savjetnik gradonačelnika Cazina; Mersiha Jogunčić, Centar za razvoj civilnog društva u BiH;

Zaključci:

- Neophodno je podržati proces normativnog i institucionalnog jačanja antikorupcionalih timova u smislu stvaranja održivog antikorupcionalog sistema;
- Ostvariti proaktivnu saradnju sa akademskom zajednicom, kao i sa medijima, u cilju stvaranja uslova za podizanje svijesti građana i neophodnosti zajedničke borbe protiv korupcije;
- Nastaviti pozitivnu praksu organizacije koordinacijskih sastanaka između APIK-a, entitetskih, kantonalnih timova, kao i Brčko distrikta BiH;
- Dobre prakse prevencije korupcije u oblasti upravljanja javnim finansijama, urbanizmom i imovinsko-pravnim odnosima su već prepoznatljive na lokalnom nivou te je iste potrebno promovisati. S druge strane, neophodno je jačati postojeće mehanizme, kao što je provođenje javnih rasprava;
- Ostvareni pozitivni rezultati saradnje sa nevladinim sektorom koji su uticali na poboljšanje kvaliteta prevencije korupcije, potrebno je nastaviti graditi i proširivati uspostavom partnerskih odnosa.

Konferencija je pokazala da postoji nekoliko stavova u vezi borbe protiv korupcije koji su zajednički svim nivoima vlasti u BiH, a to su: potreba za zajedničkim radom i stalnom saradnjom, kritički osvrt svih institucija na bitna postignuća te buduće planove i promocija pozitivnih primjera sa svih nivoa vlasti koji bi mogli biti motivirajući za društvo u cjelini.

Svako gledište, izjava ili mišljenje, izraženo u ovom dokumentu, a za koje nije izričito naznačeno da potječe iz Misije OSCE-a u BiH, ne odražava nužno zvaničnu politiku Misije OSCE-a u BiH.